

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ: ΣΤΕ

ΤΜΗΜΑ: ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΤΕ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ: ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΣΤΟ ΜΙΝΤΙΛΟΓΛΙ ΑΧΑΪΑΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΤΟΥΡΟΥΚΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ Α.Μ. 5431

Επιβλέπων Καθηγητής: ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Dissertation topic in English

Mapping of the holy temples of Analepsis in the Mintilogli
of Achaias

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ: ΣΤΕ

ΤΜΗΜΑ: ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΤΕ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ: ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΣΤΟ ΜΙΝΤΙΛΟΓΛΙ ΑΧΑΪΑΣ

ΤΟΥΡΟΥΚΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

Επιβλέπων Καθηγητής: ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Dissertation topic in English

Mapping of the holy temples of Analepsis in
the Mintilogli of Achaias

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή	σελ.5
2. Εισαγωγή στην αγγλική γλώσσα	σελ. 6
3. Ευχαριστίες	σελ.7
4. Ιστορικά στοιχεία	σελ.8
5. Στοιχεία Αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος	σελ.9-σελ.18
6. Πίνακας στοιχείων	σελ.19
7. Λίγα λόγια για την περιοχή	σελ.20
8. Λειτουργία της μονής της Αναλήψεως σήμερα	σελ.20
10. Τα σχέδια του ναού της Ανάληψης	σελ.21-26
11. Εικόνες και εξωτερικές λεπτομέρειες και ναού	Εικόνες από το εσωτερικό του σελ.27-30
12. Γλωσσάριο	σελ. 31
13. Εξήγηση λεξιλογίου	σελ.33
14. Αναφορά στην μέσο- βυζαντινή και υστεροβυζαντινή περίοδο	σελ.35-43
15. Δυσκολίες που αντιμετώπισα	σελ.44
16.Υλικά δόμησης και υλικά που χρησιμοποιήσα	σελ.45

24. Προβλήματα που διαπίστωση και πιθανές λύσεις σελ.46
25. Επίλογος σελ.47
26. Πηγές από τις οποίες άντλησα τα ιστορικά και αρχιτεκτονικά στοιχεία
σελ.48

Εισαγωγή

Η παρούσα πτυχιακή εργασία ,όπως διαφαίνεται και από τον τίτλο έχει ως αντικείμενο την αποτύπωση του ιερού ναού της Αναλήψεως. Είναι μία τεχνική μελέτη η οποία αποτελείται από τα εξής σχέδια : την κάτοψη του ναού ,την πρόσοψη, τις άλλες τρεις όψεις ,(πλάγιες όψεις και πίσω όψη),και τις δύο τομές. Κατά την διάρκεια εκπόνησης αυτής της εργασίας πραγματοποιήθηκαν διάφορες μετρήσεις εντός του ναού καθώς και στους εξωτερικούς χώρους του ναού με χρήση μετροταινίας αρχικά και στην συνέχεια με χρήση λέιζερ. Έγινε λήψη κάποιων χαρακτηριστικών εικόνων του ναού εσωτερικά αλλά και στους εξωτερικούς χώρους οι οποίες πραγματικά υπήρξαν πολύ βοηθητικές στην εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας. Τα σχέδια αυτά σχεδιάστηκαν με χρήση του σχεδιαστικού προγράμματος AutoCAD. Σκοπός της εργασίας αυτής ήταν η μελέτη του συγκεκριμένου ιστορικού ναού και η σχεδίαση του.

Οπωσδήποτε η παλαιότητα του οικοδομήματος αυτού, το οποίο μας οδηγεί στην μεταβυζαντινή περίοδο προκαλεί το ενδιαφέρον του μελετητή. Μέσα από αυτή την εργασία ανακάλυψα ενδιαφέροντα στοιχεία με ιστορικό και αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον, καθώς και όρους που συνδέονται με ιστορικά κτίρια και επιπλέον μου δόθηκε η ευκαιρία να εφαρμόσω τόσο σε θεωρητικό όσο και σε ερευνητικό επίπεδο ,τις γνώσεις που απέκτησα στην διάρκεια των σπουδών μου.

Introduction

This diploma thesis, as it appears from the title, has as its object the depiction of the sacred temple of Ascension. It is a technical study consisting of the following plans: the top of the temple, the façade, the other three faces (oblique faces and rear view), both sections. During this work, various measurements were made inside the temple as well as outside the temple using a tape measure initially and then using a laser. Some characteristic pictures of the temple were taken internally but also outdoors which were really helpful in drawing up the dissertation work. These drawings were designed using the AutoCAD design program. The purpose of this work was to study the particular historical temple and its design. Certainly the age of this building, which leads us to the post-Byzantine period, provokes the interest of the scholar. Through this work I discovered interesting items of historical and architectural interest as well as terms associated with historic buildings and I was also given the opportunity to apply both the theoretical and the research level, the knowledge I gained during my studies.

Ευχαριστίες

Αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω κατ' αρχήν τον επιβλέποντα καθηγητή της πτυχιακής μου εργασίας κύριο Χαραλαμπόπουλο Νικόλαο, ο οποίος με βοήθησε και με κατεύθυνε κατά την διάρκεια εκπόνησης της εργασίας αυτής. Ευχαριστώ τον πρωτοπρεσβύτερο του ιερού ναού της Αναλήψεως πατέρα Κωνσταντίνο Μπονάτσο, ο οποίος μου επέτρεψε να εκτελέσω τις απαραίτητες εργασίες εντός του ναού αλλά και στους εξωτερικούς χώρους. Ευχαριστώ τον κύριο Αθανάσιο Κάντζαρη πολιτικό μηχανικό ο οποίος με βοήθησε αφιλοκερδώς σε κάποια ερωτήματα απορίες και προβλήματα που ανέκυψαν στα τελικά σχέδια. Εν κατακλείδι θα ήθελα να ευχαριστήσω τον αδελφό μου Γεράσιμο Τουρούκη ιερέα της κώμης της Αργυράς και τον φίλο του Ανδρέα Κρητικό, οι οποίοι με βοήθησαν αποτελεσματικά κατά την διάρκεια των μετρήσεων στο ναό ,καθώς και την ανηψιά μου Βασιλική Τουρούκη η οποία με βοήθησε στην λήψη των φωτογραφιών.

Ιστορικά Στοιχεία

Τα ιστορικά στοιχεία που σχετίζονται με το ναό ξεκινούν από το 1703, το έτος κατά το οποίο ο ναός αυτός ανακαινίσθηκε. Διασώζεται μάλιστα επιγραφή του 1703. Το γεγονός αυτό της ανακαίνισης αποδεικνύει ότι ο ναός αυτός προϋπήρχε του έτους 1703. Η ύπαρξη του ναού αυτού προ του έτους 1703 αποδεικνύεται επίσης και από την απογραφή του έτους 1699 όπου ο ναός λειτουργούσε ως μονή και κατείχε αξιόλογη κτηματική περιουσία. Ευρίσκεται σε μικρή απόσταση από το φράγκικο κάστρο του Παυλοκάστρου. Το έτος 1799 αναγνωρίσθηκε από τον Πατριάρχη Νεόφυτο Ζ' ως πατριαρχική μονή. Το 1804 στις 18 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε μάχη έξωθεν της μονής κατά τον διωγμό των κλεφτών από τους Τούρκους, στην οποία έλαβαν μέρος και οι μοναχοί. Σήμερα ο ναός είναι παρεκκλήσιο της ενορίας Μιντιλογλίου. Το έτος 1810 με σιγίλιο ο Οικουμενικός Πατριάρχης παρέδωσε την μονή στον Μητροπολίτη Πατρών Γερμανό και έκτοτε άρχισε να λειτουργεί ως ενοριακός ναός. Το έτος 1835 η μονή κηρύχθηκε διαλελυμένη.

Πρόσοψη ναού της Αναλήψεως

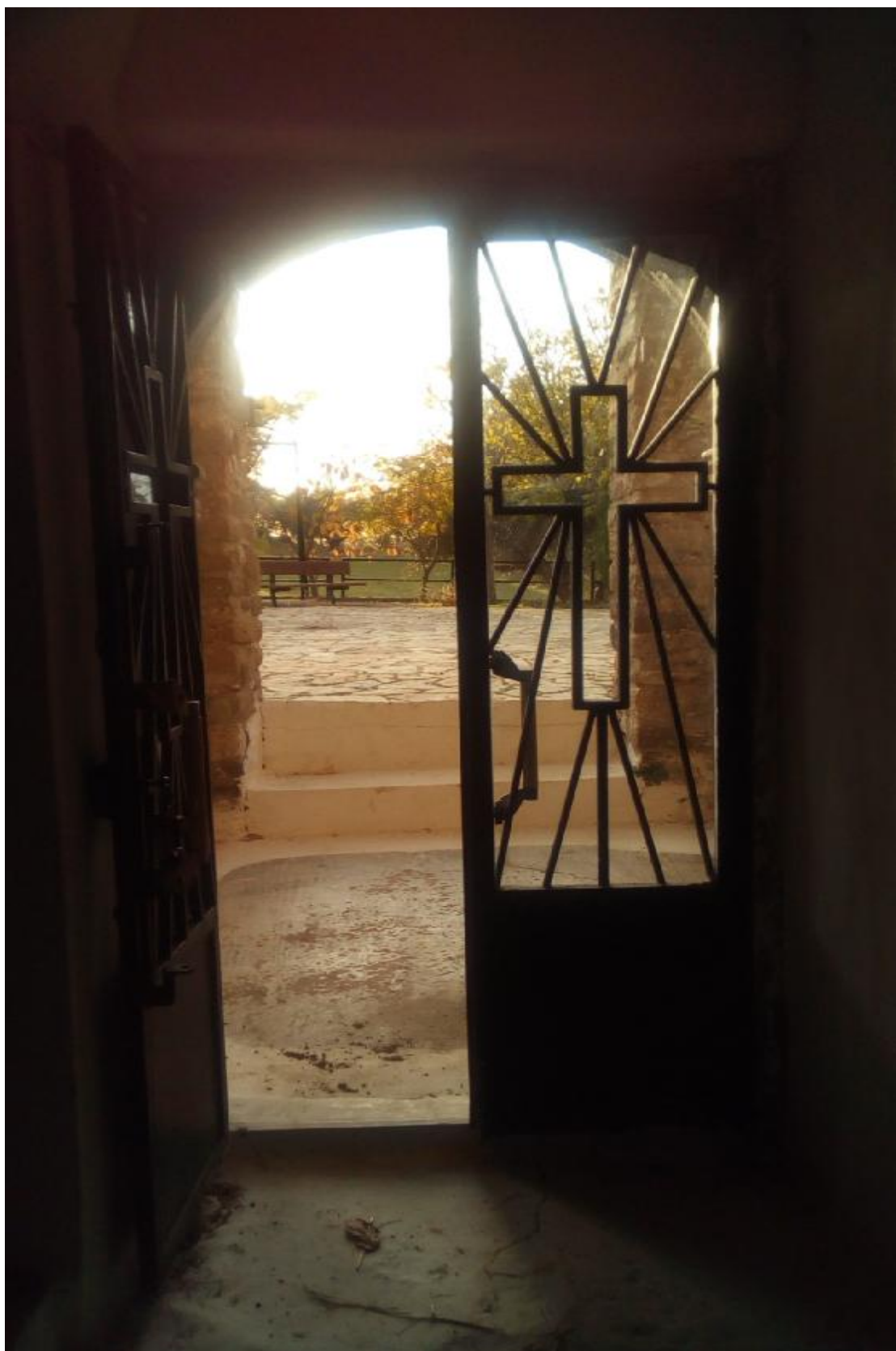
Στοιχεία Αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος

Ο ναός της Αναλήψεως ο οποίος στο παρελθόν λειτουργούσε ως μοναστήρι ,είναι άγνωστο πότε ακριβώς οικοδομήθηκε. Η σημερινή μορφή του καθολικού οφείλεται στη ανακαίνιση του 1703 ,την οποία πληροφορούμαστε από επιγραφή χαραγμένη πάνω από την είσοδο του καθολικού.

Απεικόνιση της επιγραφής του έτους 1703

Τα αρχιτεκτονικά στοιχεία τα οποία βρίσκονται εντοιχισμένα στο ναό σε δεύτερη χρήση δηλώνουν ότι στον χώρο προϋπήρχε κτίριο το οποίο οικοδομήθηκε κατά τους βυζαντινούς χρόνους. Το 1707 η μονή εισέφερε σημαντικό ποσό για την επισκευή του φρουρίου στο Ρίο της Πάτρας. Πιθανόν αυτός ήταν και ο λόγος που η μονή τιμήθηκε με σταυροπηγικό προνόμιο από τους πατριάρχες Καλλίνικο Γ' και Σεραφείμ Β'. Σήμερα διατηρούνται το καθολικό (κυρίως ναός), καθώς και ερείπια του περιβόλου ανατολικά και νότια του καμαροσκέπαστου διαβατικού και των κελιών. Το καθολικό (κυρίως ναός), είναι μια ξυλόστεγη μονόχωρη βασιλική μεγάλων διαστάσεων χτισμένη με ακατέργαστους λίθους .Ανατολικά (τμήμα ιερού), καταλήγει σε τρίπλευρη αψίδα ιερού βήματος ,η οποία φέρει πλατιά διακοσμητική ζώνη από τριγωνικές οπτόπλινθους. Στο κέντρο της αψίδας ανοίγεται μικρό τετράγωνο παράθυρο, το οποίο στην θέση των λαμπάδων έχει δύο αρχιτεκτονικά μέλη μέσο-βυζαντινής εποχής, σε δεύτερη χρήση. Οκτάγωνοι κιονίσκοι με συμφυή κιονόκρανα οι οποίοι κοσμούνται με πολύφυλλα ανθέμια.

Είσοδος στο καθολικό

Διακρίνονται τα ερείπια του περιβόλου ανατολικά και η τρίπλευρη αψίδα που αποτελεί τμήμα του ιερού.

Η τρίπλευρη αψίδα στην οποία φέρει πλατιά διακοσμητική ζώνη από τριγωνικές οπτόπλινθους.

Το μικρό τετράγωνο παράθυρο στο κέντρο της αψίδας στο οποίο διακρίνονται οι κιονίσκοι

Απεικονίζεται το παράθυρο και η διακοσμητική ζώνη η οποία είναι κατασκευασμένη από τριγωνικές οπτόπλινθους.

Εξωτερικά τους πλάγιους τοίχους του ναού ενισχύουν ανά δύο μεταγενέστερες λιθόκτιστες αντηρίδες τετραγωνικής διατομής, οι οποίες επάνω από το ύψος της ποδιάς των παραθύρων, γίνονται πώρινες ημικυκλικές. Τους τοίχους διατρύπουν από δύο παράθυρα με άτεχνα πλαίσια τα οποία σχηματίζουν οξυκόρυφα τόξα. Κάθε τόξο περιβάλλεται από πλίνθινη διακοσμητική οδοντωτή ταινία. Δύο μικροί στρογγυλοί φεγγίτες ανοίγονται ψηλά στους πλάγιους τοίχους του ιερού.

Οι
λιθόκτιστες αντηρίδες τετραγωνικής διατομής

Ένα από τα παράθυρα, τα οποία σχηματίζουν οξυκόρυφα τόξα

Ένας από τους στρογγυλούς φεγγίτες που ανοίγονται ψηλά στους πλάγιους τοίχους του ιερού. Επίσης διακρίνονται και οι κολώνες που συναντάμε στις δύο πλάγιες όψεις.

Μοναδική είσοδος υπάρχει στην δυτική πλευρά του ναού. Το θύρωμα παρουσιάζει μορφολογικό ενδιαφέρον καθώς αποτελείται από μαρμάρινες παραστάδες με επίκρανα και τοξωτό ανώφλι. Το τοξωτό ανώφλι διακοσμείται με δύο λαξευμένους σταυρούς εγγεγραμμένους σε κύκλο.

Το θύρωμα του καθολικού

Πάνω από την είσοδο υπάρχει προσκυνητάρι στο οποίο απεικονίζεται η εικόνα της ανάληψης. Στα πόδια του προσκυνηταρίου έχει χρησιμοποιηθεί σε δεύτερη χρήση τμήμα μαρμάρινου επιστηλίου τέμπλου το οποίο φέρει το σύνηθες του μεσοβυζαντινού χρόνου διακοσμητικό θέμα των σηρικών τροχών που περικλύουν ανθέμια. Κάτω ακριβώς από το επιστήλιο βρίσκεται εντοιχισμένη μαρμάρινη πλάκα με χαραγμένη επιγραφή η οποία μνημονεύει την ανακαίνιση του ναού το έτος 1703. Όπως έγραψα και στην αρχή, η εκκλησία αυτή ανακαινίσθηκε το 1703. Ενδιαφέρον αποτελεί το γεγονός ότι η μαρμάρινη αυτή επιγραφή έχει χαραγμένα βυζαντινά γράμματα, τα οποία δεν χρησιμοποιούνται σήμερα, όπως το βυζαντινό γράμμα C, ένα από τα γράμματα που συχνά συναντάμε στους ορθόδοξους χριστιανικούς ναούς.

Προσκυνητάρι στο οποίο απεικονίζεται η εικόνα της ανάληψης

Το μεσαίο δυτικό άνοιγμα ,το οποίο έχει ημικυκλικό σχήμα.

Στην δυτική πλευρά του καθολικού προσκολλήθηκε τριμερές προστώο , το οποίο φέρει τρία ανοίγματα στην δυτική πλευρά του. Στην βόρεια και νότια πλευρά ,τα ανοίγματα καταλήγουν σε οξυκόρυφα τόξα, εκτός από το μεσαίο δυτικό, το οποίο έχει ημικυκλικό σχήμα. Τα τόξα είναι κατασκευασμένα από πελεκητές πέτρες εναλλάξ με διπλές πλίνθους. Στο μεσαίο τμήμα του προστώου στεγάζεται με ημικυλινδρική καμάρα. Το εσωτερικό του ναού δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον. Ψηλά στους πλάγιους τοίχους διακρίνονται υπολείμματα τοιχογραφιών.

Πίνακας στοιχείων αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος

1	επιγραφή εισόδου
2	Κεραμοσκέπαστο διαβατικό (πρόναος)
3	Καθολικό (Κυρίως ναός)
4	Βασιλική (βυζαντινός ρυθμός)
5	Τρίπλευρη αψίδα (τμήμα του ιερού)
6	Οκτάγωνοι κιονίσκοι (μικροί κίονες)
7	Συμφυή Κιονόκρανα (αρχιτεκτονικό μέλος που επιστέφει τον κίονα, είναι πλατύτερο από τον κορμό και υποβαστάζει το επιστύλιο ή το τόξο)
8	Τριγωνικές Οπτόπλινθοι
9	Λιθόκτιστες Αντηρίδες(υποστηρίγματα τοίχων,)από πέτρα
10	Οξυκόρυφα Τόξα (αιχμηρές κορυφές στα παράθυρα)
11	Στρογγυλοί Φεγγίτες
12	Επίκρανα (αρχιτεκτονικά μέλη που επιστέφουν τον κίονα)

Λίγα λόγια για την περιοχή

Απέχει μόλις 11 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της Πάτρας .Ακολουθώντας την Παλαιά Εθνική Οδό προς Πύργο στρίβουμε αριστερά προς Παλαιόκαστρο και μετά από 2 χιλιόμετρα ακολουθούμε δεξιά έναν αγροτικό δρόμο , ο οποίος διασχίζει ελαιώνες και μετά από ενάμιση χιλιόμετρο μας οδηγεί στην διαλυμένη σήμερα μονή .Η θέση είναι ειδυλλιακή με θέα προς τον Πατραϊκό κόλπο. Το μοναστήρι βρίσκεται σε μικρή απόσταση από το Φράγκικο κάστρο του Παυλοκάστρου. Στην ΒΙΚΙΠΑΙΔΙΑ αναφέρεται ότι η μονή χτίστηκε το 1699 και ανακαινίστηκε το 1703 και αποτέλεσε έναν από τους σταθμούς του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη και των στρατευμάτων του κατά την διάρκεια της επανάστασης.

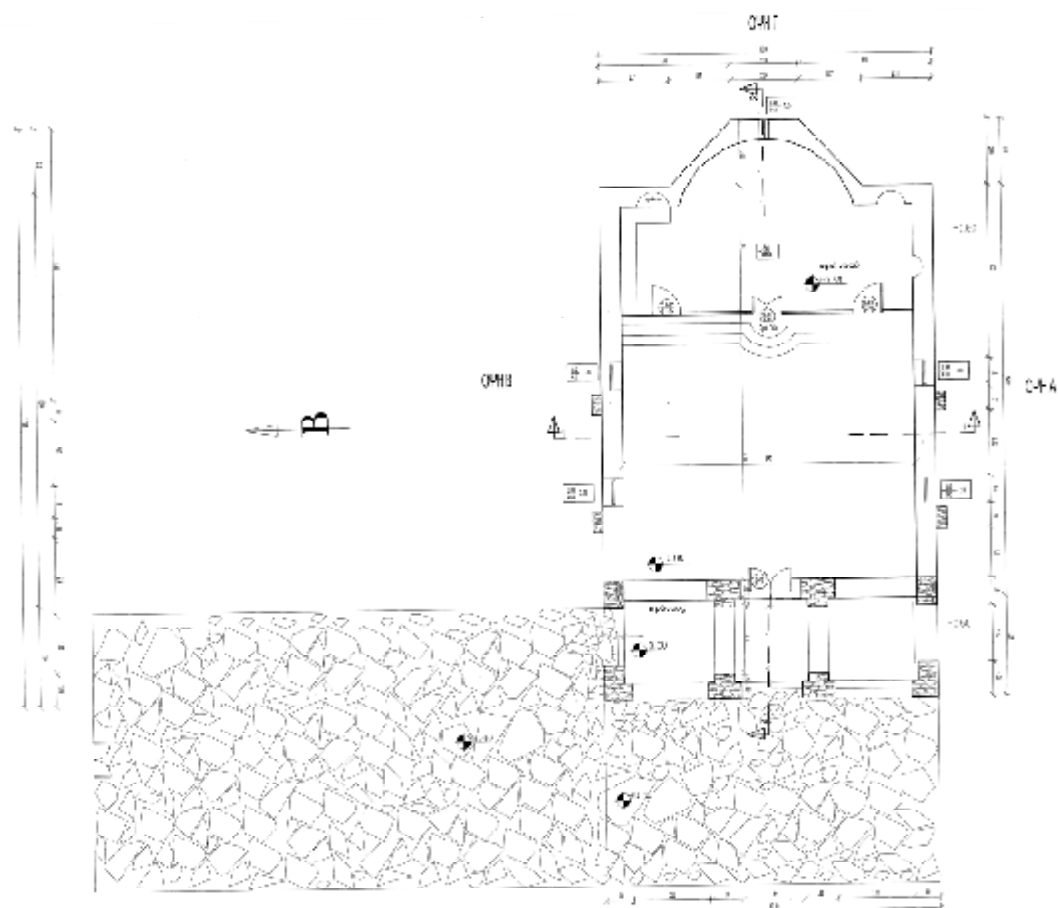
Λειτουργία της μονής της Αναλήψεως σήμερα

Στις 14/10/1810 ο οικουμενικός Πατριάρχης εξέδωσε σιγίλιο και έκτοτε η μονή παραδόθηκε στον Μητροπολίτη Πατρών Γερμανό και έκτοτε άρχισε να λειτουργεί ως ενορία. Σήμερα εξακολουθεί να λειτουργεί ως ενορία στην οποία λειτουργούν οι εφημέριοι Κωνσταντίνος Μπονάτσος ο οποίος εφημερεύει και στην εκκλησία του Μιντιλογλίου και ο πατήρ Κλεόπας Νικολόπουλος, ο οποίος λειτουργεί και στο κοιμητήριο του Μιντιλογλίου. .

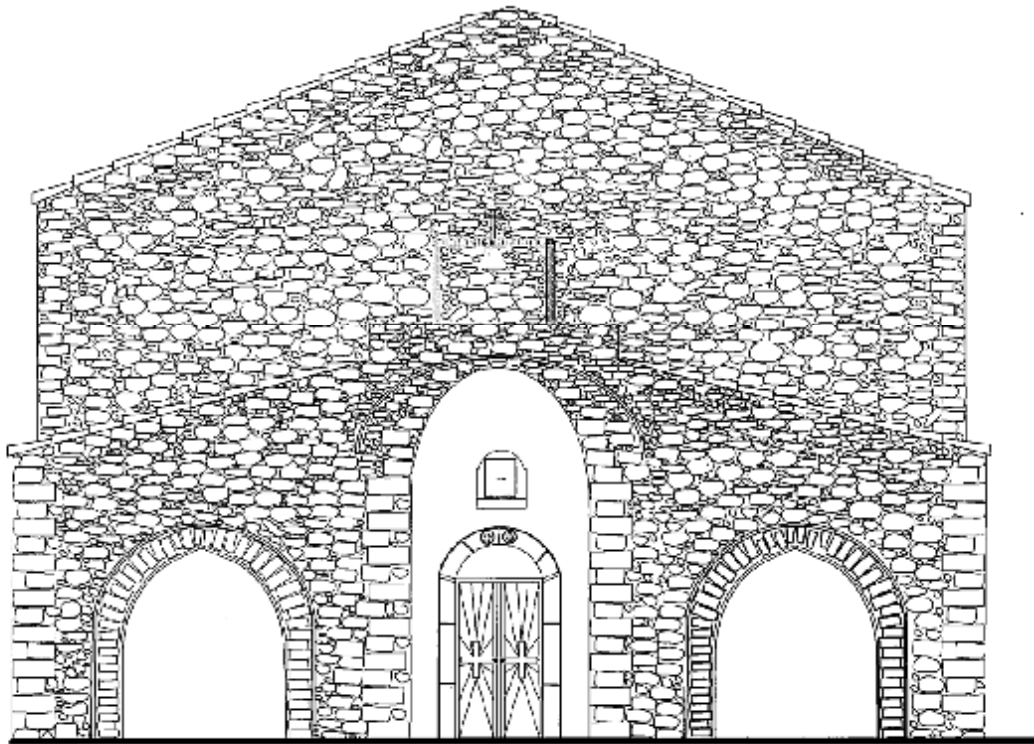
Τα σχέδια του ναού της Ανάληψης

Το Σχέδιο της κάτοψης

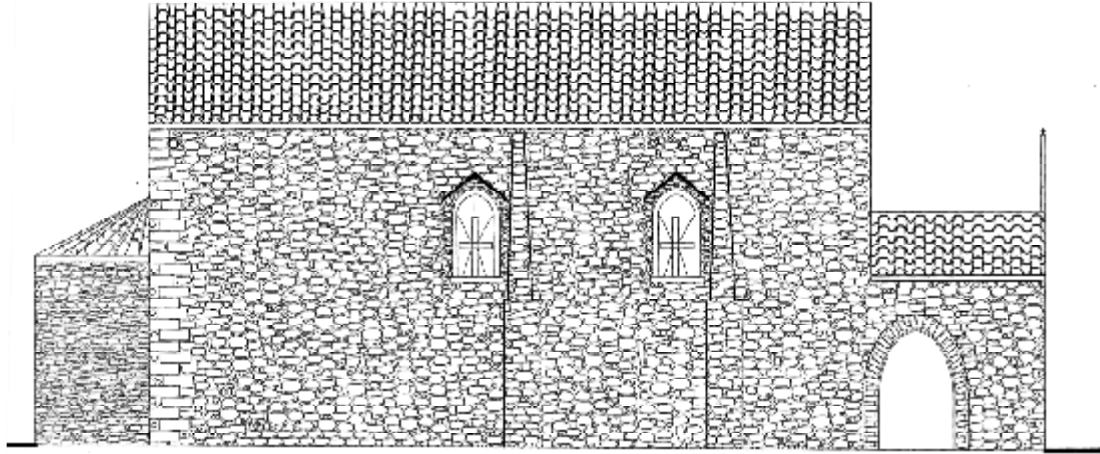
Ο ναός βρίσκεται σε επίπεδο 0.00. Ανεβαίνοντας το σκαλοπάτι που βρίσκεται στην βόρεια όψη φθάνουμε σε επίπεδο +0.40. Ανεβαίνοντας το σκαλοπάτι το οποίο βρίσκεται στην δυτική όψη βρισκόμαστε σε επίπεδο +0.50, το ίδιο ισχύει και αν βρεθούμε στη νότια όψη.

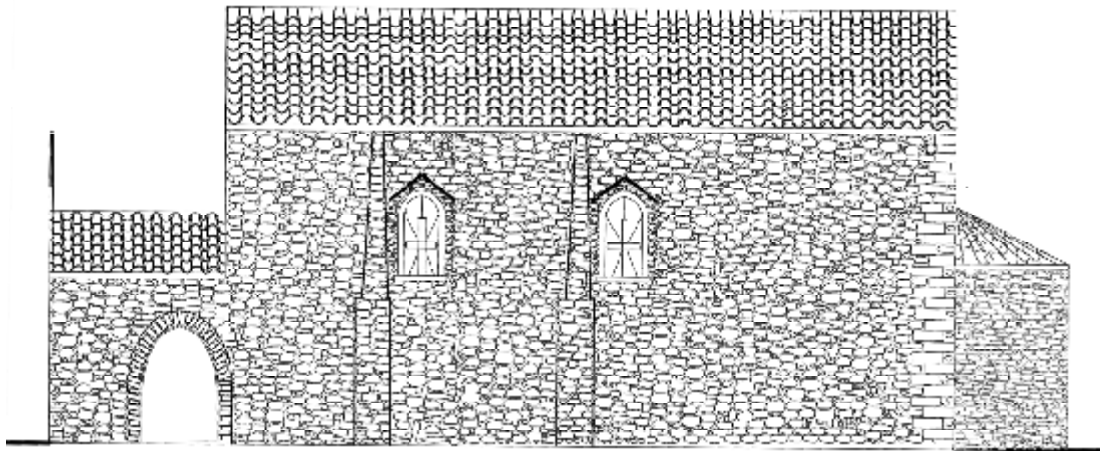
Σχεδίαση πρόσοψης

Σχεδίαση πλάγιων όψεων (βόρεια και νότια όψη)

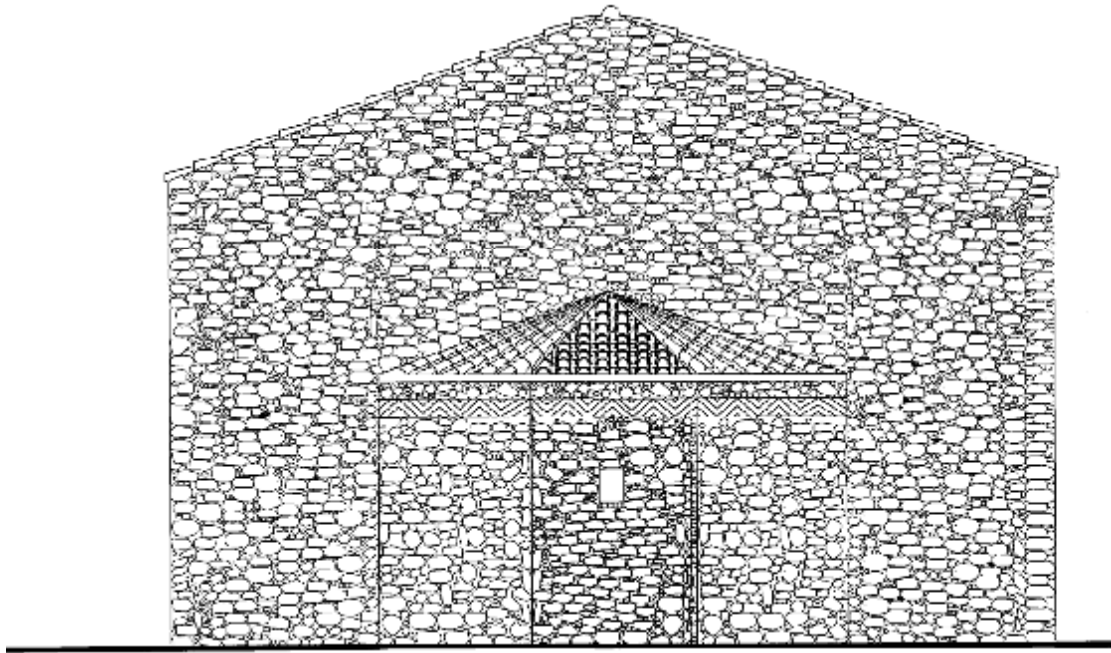

ΟΨΗ Β

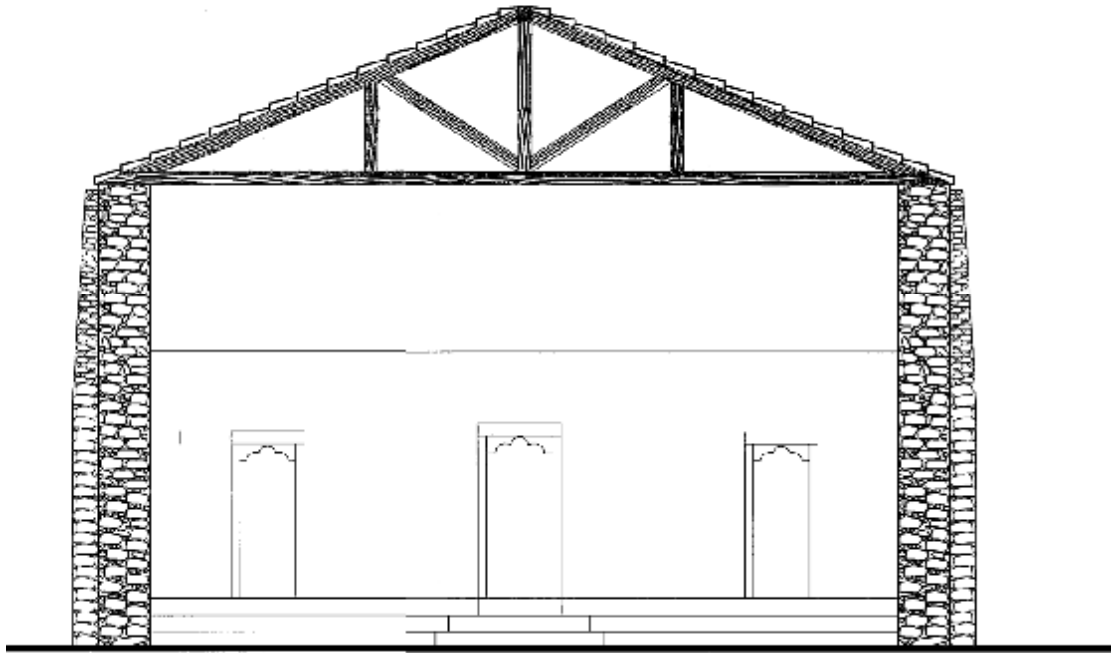

ΟΨΗ Α

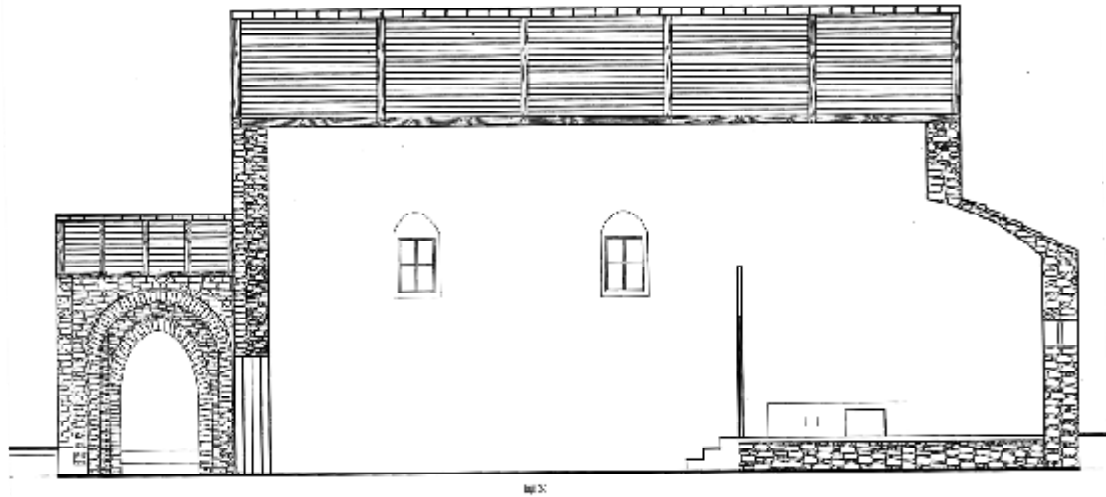
Σχεδίαση ανατολικής όψης(ιερό)

Σχέδιο τομής 1-1

Σχέδιο τομής 2-2

Εικόνες και εξωτερικές λεπτομέρειες

Διακρίνεται το πεζούλι το οποίο οδηγεί στην βόρεια όψη και το σκαλοπάτι το οποίο οδηγεί στην δυτική όψη.

Σε αυτή την φωτογραφία παρουσιάζεται η κεντρική πύλη του πρόναου

Εικόνα από το εσωτερικό του ναού

Το ξύλινο τέμπλο

Εσωτερικό του ναού

Γλωσσάριο

Συγκεκριμένοι όροι που χρησιμοποιήθηκαν

Παρακάτω θα επεξηγηθούν οι όροι που ενδεχομένως μπορεί να δυσκολέψουν τον αναγνώστη να κατανοήσει όσα γράφτηκαν. Επί του παρόντος απλώς θα παραθέσω αυτούς τους όρους :

- 1.Βασιλική
- 2.Κλιτός
- 3.Σιγίλιο
- 4.Καθολικό
- 5.Σταυροπηγιακό Προνόμιο
- 6.Τρίπλευρη Αψίδα
- 7.Μεσοβυζαντινή Περίοδος
- 8.Κιονίσκοι
- 9.Λιθόκτιστες Αντηρίδες
- 10.Πώρινες
- 11.Οξυκόρυφα Τόξα
- 12.Θύρωμα
- 13.Επίκρανα
- 14.Σηρικοί Τροχοί
- 15 .Προστώ
- 16.Αγιορείτικος Τρίκογχος
- 17.Κόγχη
- 18.Μονόχωρο
- 19.Καμαροσκέπαστο Διαβατικό

Πίνακας Όρων		
1	.Βασιλική	Βυζαντινός ρυθμός
2	κλιτός	αρχιτεκτονικός όρος
3	Καθολικό	Κυρίως ναός
4	σιγίλιο	Πατριαρχικό έγγραφο
5	Σταυροπηγιακό προνόμιο	Η μονή που υπάγεται στο πατριαρχείο
6	Τρίπλευρη αψίδα	Τμήμα του ιερού
7	Μέσο -βυζαντινή και υστερο- βυζαντινή περίοδος	8 ^{ος} -15 ^{ος} αιώνας
8	Κιονίσκοι	μικροί κίονες
9	Πώρινες	φτιαγμένες από πωρόλιθο
11	Θύρωμα	Πόρτα εισόδου
12	Επίκρανα	ακροκέραμα
13	Σηρικοί Τροχοί	Διάκοσμος
14	Προστώο	στοά εμπρός από την είσοδο κτιρίου
15	Αγιορείτικος τρίκογχος	: βυζαντινός ρυθμός
16	Οξυκόρυφα τόξα	Διακοσμητικό σχήμα παραθύρων
17	Κόγχη:	ημικυκλική εσοχή σε τοίχο
18	Μονό -χωρος:	αποτελείται από έναν μόνο χώρο.
19	Καμαροσκέπαστο διαβατικό	πρόναος
20	Λιθόκτιστες αντηρίδες	Αντιστήριξη τοίχων

Εξήγηση λεξιλογίου που χρησιμοποίησα ,το οποίο άντλησα από πηγές που θα αναφέρω στην συνέχεια

- ✓ Βασιλική: Βυζαντινός ρυθμός.

Η επιτυχία της βασιλικής έγκειται στο γεγονός της ευκολίας της διαπλατύσεως των κλιτών της και της επιμηκύνσεως του κτιρίου για την κάλυψη των αναγκών του εκκλησιάσματος. Συνήθως τα κλίτη ήταν τρία ή πέντε, με υπερυψωμένο το μεσαίο για δημιουργία φωταγωγού, που φώτιζε επαρκώς το κτίριο.

- ✓ Κλιτός: ουσιαστικό –αρχιτεκτονικός όρος που συνήθως αναφέρεται για κτίρια ρυθμού βασιλικής
- ✓ Σιγίλιο: πατριαρχικό έγγραφο
- ✓ Καθολικό:Είναι ο κυρίως ναός
- ✓ Σταυροπηγιακό Προνόμιο: Σταυροπηγιακή καλείται η μονή που υπάγεται απευθείας Πατριαρχείο και όχι στην τοπική Αρχιεπισκοπή.
- ✓ Τρίπλευρη αψίδα :Είναι το τμήμα του ιερού, το οποίο αποτελείται από τρεις πλευρές.
- ✓ Μέσο -βυζαντινή Περίοδος : 8^{ος}-12^{ος} μ.χ. αιώνας , ο οποίος χαρακτηρίζεται από ποικίλες αλλαγές. Κύρια γεγονότα της περιόδου αυτής είναι η οικονομική κρίση, η αναστήλωση των εικόνων , ο εκχριστιανισμός των γειτονικών λαών, η ίδρυση του δεύτερου Βουλγαρικού κράτους , η σταδιακή οικονομικό-διοικητική κατάρρευση του ανατολικού κράτους.
- ✓ Κιονίσκοι : μικροί κίονες
- ✓ Λιθόκτιστες αντηρίδες :λίθοι μεγάλου μεγέθους οι οποίοι στηρίζουν τους δύο όμορους τοίχους στο σημείο που ενώνονται.
- ✓ Πώρινες : που είναι φτιαγμένες από πωρόλιθο.
- ✓ Οξυκόρυφα τόξα: Στη μεσαιωνική. κυρίως αρχιτεκτονική χρησιμοποιήθηκαν τα *οξυκόρυφα τόξα*, τα οποία γεωμετρικά χαράσσονται μέσω τμημάτων δύο κύκλων, που τέμνονται στο μέσο του ανοίγματος που γεφυρώνουν .Τα συναντήσαμε στα παράθυρα.
- ✓ Θύρωμα : είναι η θύρα, πόρτα.
- ✓ δοκάρη ή κολόνα τετράγωνου σχήματος εκατέρωθεν ενός ανοίγματος του κτηρίου (πόρτα, παράθυρο) ως δομικό ή διακοσμητικό στοιχείο.
- ✓ Επίκρανα : τα ακροκέραμα
- ✓ Σηρικοί Τροχοί :Διάκοσμος που περιλαμβάνει μόνο γεωμετρικά και φυτικά μοτίβα, χωρίς παράσταση έμβιων όντων. Η διακόσμηση αυτού του είδους γνωρίζει μεγάλη διάδοση κυρίως σε τάφους της Παλαιοχριστιανικής εποχής και σε ναούς της περιόδου της Οικονομαχίας

- ✓ Προστώο : ημι -υπαίθριος στεγασμένος χώρος με κίονες στοά εμπρός από την είσοδο κτιρίου
- ✓ Αγιορείτικος τρίκογχος : βυζαντινός ρυθμός
- ✓ Κόγχη: ημικυκλική εσοχή σε τοίχο κτίσματος ή ναού, που έχει κυρίως διακοσμητικό χαρακτήρα.
- ✓ Μονό -χώρος: Η οικεία ,ναός ,οίκημα κ.λ.π. που αποτελείται από έναν μόνο χώρο.
- ✓ Καμαροσκέπαστο διαβατικό : Είναι ο χώρος ο οποίος προηγείται του κυρίως ναού και είναι σκεπασμένος τρόπον τινά, με καμάρες. Σήμερα ονομάζεται πρόναος.

Αναφορά στην μέσο -βυζαντινή και υστεροβυζαντινή περίοδο

Η εκκλησία της ανάληψης όπως αποδεικνύεται και από τα ανωτέρω ιστορικά στοιχεία υπάγεται στην μέσο-βυζαντινή περίοδο, αυτό εξ' άλλου αποδεικνύεται και από τα αρχιτεκτονικά στοιχεία του ναού. Θεωρώ επομένως αναγκαίο να αναφερθώ και σε αυτήν την περίοδο. Σημαντικά γεγονότα που αντιπροσωπεύουν την εποχή αυτή (ένατος αιώνας μ.χ.), είναι η εικονομαχία και η μοιραία τέταρτη σταυροφορία την οποία πραγματοποίησε το δυτικό κράτος και οδήγησε στην πρώτη άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους δυτικούς το 1204 μ.χ. Την εποχή αυτή το ανατολικό κράτος είναι ισχυρό και επικρατεί και έξω από τα όρια της Κωνσταντινούπολης, στον δυτικό κόσμο. Στο ανατολικό κράτος έχουν αναμειχθεί αρκετά αρμονικά τα ελληνορωμαϊκά στοιχεία με τα στοιχεία της χριστιανικής ανατολής. Η ορθόδοξη χριστιανική τέχνη έχει επηρεάσει σημαντικά την κοινωνική και πολιτισμική ζωή. Ήδη από την βυζαντινή περίοδο, συναντάμε την βασιλική και την βασιλική με τρούλο στις διάφορες εκκλησίες του ανατολικού κράτους. Αυτοί οι δύο αρχιτεκτονικοί τύποι συνεχίζουν να υφίστανται και να οικοδομούνται και στην μέσο -βυζαντινή περίοδο. Ωστόσο κατά την μέσο-βυζαντινή περίοδο αυτοί οι δύο ρυθμοί εξελίχθηκαν και δημιουργήθηκαν καινούριοι ρυθμοί βασιζόμενοι στους προηγούμενους. Χαρακτηριστικοί ρυθμοί οι οποίοι έκαναν την εμφάνισή τους αυτή την εποχή είναι ο σταυροειδής εγγεγραμμένος με τρούλο, ο αγιορείτικος τρίκογχος και ο οκταγωνικός. Στον οκταγωνικό τύπο, ο τρούλος καλύπτει ολόκληρο το χώρο του καθολικού. Εδράζεται σε οκτώ τόξα που αποτελούν τα μέτωπα τεσσάρων κογχών στις γωνίες και τεσσάρων τόξων στις πλευρές, με τη βοήθεια οκτώ σφαιρικών τριγώνων και στηρίζεται σε οκτώ στηρίγματα. Ο σταυροειδής εγγεγραμμένος με τρούλο ρυθμός, εξελίσσεται σε μονό -χώρο τρουλαίο ρυθμό με περιμετρικό διάδρομο. Ο σταυροειδής εγγεγραμμένος με τρούλο έχει τετράγωνη περίπου κάτοψη, με τέσσερα στηρίγματα για τη στήριξη του τρούλου, ο οποίος εδράζεται στη συνέχεια σε τέσσερα τόξα, με τη βοήθεια τεσσάρων σφαιρικών τριγώνων στις γωνίες. Τα τόξα αποτελούν τα μέτωπα των τεσσάρων αψίδων οι οποίες καλύπτουν τις κεραίες του εγγεγραμμένου σταυρού. Αυτήν την περίοδο επικρατεί ο Σταυροειδής Εγγεγραμμένος με τρούλο που δεν επιτρέπει μεγάλες διαστάσεις, συγχρόνως χρησιμοποιούνται και παραδοσιακές βασιλικές, με μικρότερες όμως διαστάσεις από τις παλαιοχριστιανικές. Το υλικό διαφέρει σε κάθε περιοχή. Σε Κωνσταντινούπολη, Θεσσαλονίκη, Μακεδονία και δυτική Μικρά Ασία, συνήθως συναντάται εναλλαγή ζωνών από λαξευμένες πέτρες και τούβλα ή η αμιγής πλινθοδομή. Στη νότια Ελλάδα κυριαρχεί η χρήση της πέτρας.

Η Υστεροβυζαντινή περίοδος ή Περίοδος των Παλαιολόγων

είναι μια ιστορική περίοδος της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας που ξεκινά το 1261, όταν η Κωνσταντινούπολη η οποία βρισκόταν υπό την κατοχή των Φράγκων, ανακαταλαμβάνεται από τον Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγο. Η περίοδος λήγει με την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Τούρκους το 1453. Η δυναστεία των Παλαιολόγων παραμένει στο θρόνο της αυτοκρατορίας ολόκληρο αυτό το διάστημα, στο οποίο παρατηρείται μια άνθηση και ανανέωση της βυζαντινής τέχνης και φιλοσοφίας με ιδιαίτερο χαρακτηριστικό την στροφή προς την κλασική αρχαιότητα. Παρόλο που ήταν μια δύσκολη περίοδος και η αυτοκρατορία έδινε αγώνα επιβίωσης, με τα οικονομικά της σε κακή κατάσταση, με εμφυλίους πολέμους και με σταδιακή συρρίκνωση της εδαφικής έκτασής της, η καλλιτεχνική και πνευματική δραστηριότητα γνώρισε ανάπτυξη. •1204 -1261 Κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Λατίνους και μεταφορά της πρωτεύουσας του κράτους στην Νίκαια.

.Ανακατάληψη της Βασιλεύουσας και Δυναστεία των Παλαιολόγων

Στις 29 Μαΐου

1453 προκλήθηκε η άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Τούρκους

Αρχιτεκτονική

Επίδραση γοθτικής αρχιτεκτονικής κυρίως με την εμφάνιση

Οξυκόρυφων αψίδων σε ορισμένα μνημεία

Οι αρχιτεκτονικοί τύποι των προηγούμενων εποχών δεν

Διαφοροποιούνται αισθητά αλλά ο συνδυασμός των διαφόρων τύπων

Συντελεί στην ποικιλομορφία

Βασιλική: Σταυροειδής εγγεγραμμένος με τρούλο

Οκταγωνικός: Μικτός τύπος

Σταυρεπίστεγος

Γενικότερη αναφορά στην μέσο-βυζαντινή και υστεροβυζαντινή περίοδο και την άνθηση της εκκλησιαστικής τέχνης και ζωγραφικής την εποχή αυτή.

Στην μέσο βυζαντινή περίοδο μεγάλο ρόλο έπαιξε η προσπάθεια για την αναβίωση της κλασικής παράδοσης. Πραγματοποιήθηκε από τους αυτοκράτορες Λέοντα ΣΤ΄ και τον Κωνσταντίνο Ζ. Μέσα από μια σειρά χειρογράφων προκύπτει ότι ο κλασικός χαρακτήρας συνδυάζεται με την Βυζαντινή πνευματικότητα και έτσι δημιουργείται η Βυζαντινή τεχνοτροπία. Αυτήν την περίοδο κυριαρχούν οι επίπεδες επιφάνειες τοπία δισδιάστατα και σχηματικά. Έργα αυτής της εποχής είναι : Ευαγγέλια, ψαλτήρια και κοσμικά χειρόγραφα. Από το 1081 μέχρι το 1204 η επιπεδότητα των μορφών έφτασε στο έπακρο. Στα τέλη του 12ου αιώνα η ζωγραφική σε χειρόγραφα εκφράζει μια έντονη ανησυχία και πνευματικότητα. Η διακόσμηση στα επίτιπλα και τα πρωτογράμματα φανερώνει δημιουργική φαντασία. Η Μακεδονική Δυναστεία είναι η δυναστεία η οποία κυριάρχησε στην περίοδο 867-1056. Ο Βασίλειος Α΄ ο Μακεδών ασχολήθηκε ιδιαίτερα με τις Ανακαινίσεις ναών που προφανώς είχαν παραμεληθεί στην διάρκεια των Εικονομαχιών καθώς και με ανεγέρσεις νέων. Η τέχνη αυτής της εποχής επέδρασε καταλυτικά στην ναοδομία της Βαλκανικής και της Ρωσίας και στην αρχιτεκτονική του Παναγίου Τάφου στα Ιεροσόλυμα. Η αγιογράφηση των ναών αποκτά συγκεκριμένη θεματολογία καθώς κάθε τμήμα του ναού αποκτά και μία συγκεκριμένη συμβολική σημασία. Στον τρούλο απεικονίζεται ο Χριστός Παντοκράτωρ περιστοιχισμένος από προφήτες, στην αψίδα η Παναγία με το θείο βρέφος ή μόνη της ως Πλατυτέρα. Γενικότερα παρατηρείται μία κοινή αντίληψη και πορεία στην πολιτική και την τέχνη. Μίμηση της παλαιοχριστιανικής τέχνης πρότυπα ότι διασώθηκε από την εικονοκλαστική περίοδο

Ζωγραφική (Παλαιολόγεια Αναγέννηση) Με την έναρξη αυτής της εποχής ακολουθούνται τα πρότυπα της μέσο -βυζαντινής περιόδου.

Προοδευτικά υπήρξε θεματική προσθήκη από την παιδική ηλικία και τα πάθη του Χριστού και τον βίο της Παναγίας
διάφορες απεικονίσεις από την Παλαιά Διαθήκη και τα Απόκρυφα Ευαγγέλια
και αλληλεπίδραση βυζαντινών και Ιταλών καλλιτεχνών (Maniera Byzantina στην Ιταλία)

Στην παραπάνω εικόνα παρουσιάζεται η πλάγια νότια όψη

Είναι φανερό ότι σε νεώτερη εποχή προστέθηκε ξύλινο ταβάνι ,το οποίο άλλαξε την δομή της εκκλησίας σε αυτό το σημείο.

Τετράγωνες πλάκες στο εσωτερικό του κυρίως ναού. Διακρίνεται μικρό ύψωμα στο οποίο είναι τοποθετημένες καρέκλες.

Στην εικόνα εμφανίζονται οι τρεις καμάρες που συναντάμε στην πρόσοψη και μία καμάρα σε πλάγια όψη. Επίσης διακρίνονται αρκετά καλά πιστεύω οι πλάκες επικάλυψης του προαύλιου χώρου, οι οποίες είναι σε ακανόνιστα σχήματα.

Το σημείο όπου ενώνονται οι καμάρες του πρόναου

Στο άνω εσωτερικό τμήμα τους αν κοιτάξουμε από κάτω παρατηρούμε ένα κυκλικό σχήμα που ομοιάζει με τρούλο

Πως εργάστηκα καθ' όλη την διάρκεια εκπόνησης της πτυχιακής μου εργασίας

Σημαντική υπήρξε όπως ανέφερα και αρχικά η βοήθεια του υπεύθυνου επιβλέποντα καθηγητή ο οποίος έδωσε και τις αρχικές κατευθύνσεις σχετικά με το πώς θα ξεκινήσω τις εργασίες προκειμένου να φθάσω στο επιθυμητό αποτέλεσμα .Πρώτη και καθοριστική εργασία υπήρξε η μελέτη του χώρου και η λήψη μετρήσεων και των αρχικών φωτογραφιών οι οποίες χρειάστηκε να μεγεθυνθούν στην συνέχεια προκειμένου να είναι ευδιάκριτα τα σημαντικά στοιχεία τα οποία θα με βοηθούσαν στην σχεδίαση. Στην συνέχεια αυτές οι μετρήσεις οι οποίες έγιναν σε πραγματικές συνθήκες δηλαδή στον χώρο του ναού ,μεταφέρθηκαν στα σχέδια ,τα οποία σχεδίασα με την χρήση του προγράμματος AutoCAD.Ενδεχομένως να φαίνεται απλή η διαδικασία όμως χρειάστηκαν αρκετές ώρες εργασίας στον ναό ώστε να ληφθούν οι διάφορες μετρήσεις εξωτερικά και εσωτερικά στον κυρίως ναό και στην συνέχεια στον πρόναο ,να μετρηθούν με λεπτομέρεια τα διάφορα στοιχεία τα οποία αποτελούν τον ναό όπως τοίχοι ,κολώνες ,σκαλοπάτια, κ.λ.π. Στην συνέχεια όλα αυτά μεταφέρθηκαν στο AutoCAD και προέκυψαν τα αρχικά σχέδια ,τα οποία είχαν ατέλειες και κρίθηκε καλό να επαναληφθεί η μέτρηση. Οι αρχικές μετρήσεις πραγματοποιήθηκαν με χρήση μετροταινίας. Οι επόμενες μετρήσεις πραγματοποιήθηκαν με χρήση ηλεκτρονικού οργάνου ,το οποίο είχε λέιζερ και πιστεύω ότι επιτεύχθηκε μεγαλύτερη ακρίβεια. Επίσης ένα πλεονέκτημα πολύ σημαντικό που αντιλήφθηκα σε σχέση με την μετροταινία ήταν ότι έγινε εφικτή η λήψη μετρήσεων σε σημεία που ήταν αδύνατη η λήψη μετρήσεων με μετροταινία ,όπως ποδιές παραθύρων ,παράθυρα (καθώς τα παράθυρα αυτά είναι σε μεγάλο ύψος από το έδαφος), και άλλα στοιχεία . Κατά την ολοκλήρωση αυτής της εργασίας κρίθηκε αναγκαίο να επαναληφθούν ορισμένες μετρήσεις και να γίνει λήψη φωτογραφιών από το εσωτερικό του ναού. Πιστεύω ότι όλο αυτό το διάστημα που ασχολήθηκα με αυτές τις εργασίες έλαβα πολύτιμες γνώσεις και ωφελήθηκα. Κατά την έναρξη της πτυχιακής εργασίας δεν είχα αντιληφθεί πόσο απαραίτητη είναι η πτυχιακή εργασία και πόσο ενισχύει τον σπουδαστή πριν την είσοδό του στον επαγγελματικό τομέα που έχει επιλέξει.

Δυσκολίες που αντιμετωπίσα κατά την έναρξη υλοποίησης της πτυχιακής εργασίας

Αναμφισβήτητα ξεκινώντας την πτυχιακή εργασία αντιμετωπίσα δυσκολίες που δεν είχα υπολογίσει. Πρώτη δυσκολία ήταν το γεγονός ότι δεν είχα αρκετό χρόνο να διαθέσω για την εργασία αυτή καθώς συγχρόνως πραγματοποιούσα την πρακτική μου άσκηση. Ωστόσο στην συνέχεια αφού πρώτα πραγματοποιήθηκαν οι μετρήσεις ,αφιέρωνα καθημερινά λίγο χρόνο για την πτυχιακή εργασία. Πριν βέβαια να ξεκινήσω τις μετρήσεις έπρεπε να βρω κατάλληλα όργανα και κάποιον που θα με βοηθούσε σε αυτές. Πολύ πριν από αυτά υπήρξε βέβαια το πρόβλημα της εύρεσης κατάλληλου ιστορικού κτιρίου το οποίο θα χρησιμοποιούσα για τις εργασίες αυτές. Αυτό βέβαια το πρόβλημα τακτοποιήθηκε σχετικά εύκολα και γρήγορα οφείλω να ομολογήσω. Αφού με την βοήθεια του αδελφού μου έκανα λήψη κάποιων φωτογραφιών από διάφορες εκκλησίες καταλήξαμε με τον επιβλέποντα καθηγητή στην ιστορική μονή της Αναλήψεως που πλέον λειτουργεί ως ενορία. Είναι πραγματικά θετικό το γεγονός ότι η εκκλησία αυτή βρίσκεται αρκετά κοντά μου και το γεγονός ότι ο ιερέας του ναού δεν μας ήταν άγνωστος και δέχτηκε πρόθυμα να μας εξυπηρετήσει επιτρέποντας μας να πραγματοποιήσουμε τις απαραίτητες εργασίες όσες φορές χρειάστηκε. Ένα άλλο καίριο ζήτημα που προέκυψε πριν ακόμα μεταφέρω τις μετρήσεις στα σχέδια ήταν η απόκτηση σχεδιαστικού προγράμματος. Τα καλά σχεδιαστικά προγράμματα στοιχίζουν αρκετά χρήματα και δεν δίνονται δωρεάν. Μπορώ να βεβαιώσω ότι και αυτό το πρόβλημα λύθηκε εύκολα με την λήψη του δωρεάν σπουδαστικού προγράμματος από την Autodesk. Άρχισα να σχεδιάζω τα σχέδια ,να έρχομαι σε επικοινωνία με τον επιβλέποντα καθηγητή μία φορά την εβδομάδα , να κάνω τις απαραίτητες διορθώσεις κ.λ.π. Με το τέλος της πρακτικής μου άσκησης είχα αρκετό χρόνο ώστε να ασχοληθώ πιο εμπειριστατωμένα με την πτυχιακή μου εργασία. Αφιέρωνα πια αρκετό χρόνο στην μελέτη αυτή αλλά το κυριότερο είναι ότι την έβλεπα με άλλη οπτική και την κατανοούσα πολύ καλύτερα από πριν. Καταλήγοντας σε τελικό συμπέρασμα θα έλεγα ότι αν και στην αρχή είχα κάποιους ενδοιασμούς για την επιλογή της πτυχιακής εργασίας ,τώρα πια πιστεύω ότι υπήρξε αρκετά ενδιαφέρουσα και συνέβαλε κατά πολύ στην απόκτηση επιπλέον γνώσεων και εμπειρίας.

Υλικά Δόμησης του ναού

Η μονή της Αναλήψεως όπως προείπα είναι μία πολύ παλιά μονή και τα υλικά δόμησης της είναι υλικά τα οποία χρησιμοποιούνταν αρκετά την περίοδο εκείνη . Κύριο υλικό με το οποίο είναι δομημένη εξ' ολοκλήρου είναι οι ακατέργαστοι λίθοι . Στα σημεία που ενώνονται οι τοίχοι πλάγια όψη με τμήμα του ιερού και πλάγια όψη με πρόσοψη αντιστηρίζονται με πωρόλιθους. Μόνο σε ορισμένο τμήμα του ιερού εξωτερικά και συγκεκριμένα στην πλατιά διακοσμητική ζώνη της τρίπλευρης αψίδας συναντάμε τριγωνικές οπτόπλινθους (τούβλα).Οι τοίχοι οι οποίοι είναι χτισμένοι εξ' ολοκλήρου με πέτρα χαρακτηρίζονται από μεγάλο πάχος. Υπάρχουν τρεις στέγες ,οι οποίες είναι κατασκευασμένες από ρωμαϊκά κεραμίδια. Μία σχεδόν δίρριχτη στέγη συναντάμε στον πρόναο (καμαροσκέπαστο διαβατικό), μία δίρριχτη στέγη συναντάμε στον κυρίως ναό ,(καθολικό) ,και μία συναντάμε στην τρίπλευρη αψίδα.

Υλικά που χρησιμοποιήσα

Τα υλικά των οποίων έκανα χρήση προκειμένου να ολοκληρώσω την πτυχιακή εργασία ήταν χρήση μετροταινίας , χρήση λέιζερ ,το οποίο πραγματικά ήταν αναγκαίο γιατί εξυπηρέτησε την ακρίβεια στις μετρήσεις και βοήθησε να ληφθούν μετρήσεις από σημεία τα οποία ήταν δύσκολο να μετρηθούν επειδή βρίσκονταν πολύ ψηλά. Τα σχέδια σχεδιάστηκαν με την χρήση του προγράμματος Auto CAD,και φυσικά τα κείμενα γράφτηκαν με χρήση του Word από το office.

Προβλήματα που διαπίστωσα και πιθανές λύσεις

Οπωσδήποτε στερούμαι εμπειρίας οπότε ενδεχομένως να κάνω λάθος σε κάποιες εκτιμήσεις μου. Όμως αισθάνομαι υποχρεωμένη κατά την διεκπεραίωση αυτής της εργασίας να αναφέρω τα συμπεράσματα και τις εκτιμήσεις μου. Πιστεύω ότι ο ναός είναι δομημένος από καλά και ανθεκτικά υλικά και αν και δεν τηρούνται οι σύγχρονες προδιαγραφές συμμετρίας π.χ. στα σκαλοπάτια όμως ο ναός έχει σίγουρα σημαντικό ιστορικό και αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον. Ο χώρος εσωτερικά δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον ,είναι πολύ λιτός και οπωσδήποτε μία ανακαίνιση με την προϋπόθεση ότι θα διατηρηθούν ανέπαφα τα αρχιτεκτονικά στοιχεία και θα εκτελεσθεί με μεγάλη προσοχή και με υλικά που δεν καταστρέφουν την μορφολογία και τον ρυθμό του, κρίνεται απαραίτητη. Βέβαια υπάρχει η περίπτωση του ιερού στο οποίο χρησιμοποιήθηκε ταβάνι το οποίο κρύβει τα αρχικά του χαρακτηριστικά το, οποίο κρίνω ανεπιτυχές όσον αφορά την αισθητική του χώρου διότι αλλοιώνει τον αρχικό ρυθμό αν και κατά πάσα πιθανότητα ήταν αναγκαίο για πρακτικούς καθαρά λόγους. Ενδεχομένως να λανθάνω στις κρίσεις μου αυτές όμως προσωπικά θα φρόντιζα να βρω διαφορετικούς τρόπους ώστε να καλύψω το ταβάνι σε εκείνο το σημείο ώστε να μην επηρεάσω τα φυσικά χαρακτηριστικά του ναού. Ωστόσο παραδέχομαι πως αυτό μπορεί να μην είναι πολύ εύκολο αφού θα έπρεπε να τηρηθούν και οι ανάγκες προϋπολογισμού . Ίσως το κόστος να ήταν αυξημένο και να μη μπορούσαν να το διαθέσουν οι υπεύθυνοι του ναού.

Επίλογος

Φθάνοντας στο τέλος της πτυχιακής μου και έχοντας ετοιμάσει τα αναγκαία σχέδια τα οποία θα παρουσιάσω αισθάνομαι ότι όλο το διάστημα το οποίο αφιέρωσα στην μελέτη αυτής της εργασίας ήταν ένα πολύ δημιουργικό και ενδιαφέρον διάστημα και τμήμα του αντικειμένου των σπουδών μου. Η αλήθεια είναι ότι στην διάρκεια αυτής της εργασίας αγχώθηκα αρκετά μέχρι να φτάσω στο επιθυμητό τελικό αποτέλεσμα και δαπάνησα αρκετό χρόνο, πιστεύω όμως ότι είχε αρκετό ενδιαφέρον όλη αυτή η προσπάθεια και ότι το αντικείμενο της μελέτης υπήρξε πολύ ενδιαφέρον κυρίως γιατί με κινητοποίησε και μου πρόσφερε καινούριες γνώσεις και εμπειρίες.

Πηγές από τις οποίες άντλησα τα ιστορικά και αρχιτεκτονικά στοιχεία

1. Κωνσταντίνος Ν. Τριανταφύλλου ιστορικός ,από το βιβλίο του «**Ιστορικό λεξικό των Πατρών**» Το οποίο αναφέρεται στην ιστορία της Πάτρας και των περιχώρων της από την αρχαιότητα έως και σήμερα.
2. Μ. Γεωργοπούλου - Βέρρα από το βιβλίο της «**Βυζαντινά και μεταβυζαντινά μοναστήρια της Αχαΐας**»
3. Χρησιμοποίησα το διαδίκτυο για εύρεση διαφόρων πληροφοριών και συγκεκριμένα τις σελίδες ΒΙΚΙΠΑΙΔΙΑ ,ΒΙΚΙΛΕΞΙΚΟ.
4. Την διαδικτυακή ιστοσελίδα «**Αρχιτεκτονικοί ρυθμοί ναών-Βυζαντινή ναοδομία**»
5. Άντληση στοιχείων από ιστοσελίδα η οποία έχει τον τίτλο «**Μέσο -βυζαντινή περίοδος**»
6. Έλαβα στοιχεία από την ιστοσελίδα «**ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΤΕΧΝΗ:ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ**»
7. Άντληση στοιχείων από ιστοσελίδα η οποία έχει τον τίτλο « **ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΜΕΣΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ Μέσα 9ου– 1204**»